

VSO Elimschool

Time-out protocol

Een uitwerking van het 4-stappenmodel

Stichting SOTOG
13-10-2025

TIME-OUTPROTOCOL VSO Elimschool

Introductie

Dit protocol is gebaseerd op het idee dat ongewenst gedrag in een vroegtijdig stadium gesignaleerd wordt en zal derhalve voornamelijk een preventieve werking hebben. Door preventief handelen wordt ervoor gezorgd dat escalaties en conflicten zoveel mogelijk worden voorkomen. Er is sprake van een logische opbouw wat voor de leerlingen duidelijkheid en houvast biedt.

De medewerkers van VSO Elimschool zijn erop gericht om door middel van pedagogisch handelen alle leerlingen op een positieve manier de dag door te laten komen. Er worden duidelijke regels en grenzen gesteld die vooraf met de leerlingen worden besproken. Ook krijgen de leerlingen zelf de ruimte om samen met de docent aanvullende klassenafspraken te maken.

De docent formuleert verzoeken *zo concreet mogelijk* en *in termen van gewenst gedrag*, zodat voor de leerlingen helder is wat er van ze wordt verwacht. De docent biedt de leerling de mogelijkheid om zijn gedrag aan te passen door hem even de tijd te geven om aan het verzoek te voldoen ("Ik verwacht dat je binnen x minuten"). Mocht het de leerling daarna nog niet lukken om zijn gedrag aan te passen, dan wordt het "stappenmodel" ingezet en kan er gebruik gemaakt worden van de time-out ruimte.

Visie VSO Elimschool

Onze visie gaat uit van het idee dat gedrag niet enkel en alleen voortkomt uit kenmerken van de leerling, maar dat het ook ontstaat uit de interactie tussen deze leerling en zijn omgeving van dat moment (o.a. klasgenoten en/of de docent). Door verschillende schakelmomenten in te passen wordt ruimte gecreëerd voor contactherstel met als doel zo snel mogelijk het lesprogramma te kunnen vervolgen. Een schakelmoment is geen straf en is alleen bedoeld om de leerling weer zo snel mogelijk deel te laten nemen aan het leerproces.

Indien een leerling in stap 4 terecht komt, blijft de leerling voor de rest van de dag in de time-out ruimte. Diezelfde dag volgt een verlengde schooldag in de klas. De leerling is welkom terug na een herstelgesprek met de persoon die de Time-Out heeft gegeven. Bij herhaaldelijke misdragingen kan er als vervolg op het Time-out protocol worden opgeschaald naar het protocol voor schorsing en in het uiterste geval tot verwijdering. Voordat daar sprake van is, zullen er gegronde redenen aangedragen moeten worden. In situaties waarin ernstige dreiging of acute onveiligheid ontstaat voorziet het time-outprotocol niet. Hiervoor dient het protocol schorsing en verwijdering.

[Protocol schorsing en verwijdering.pdf](#)

Stappenmodel

Bij VSO Elimschool wordt het **4 stappenmodel** als methode gehanteerd. Met dit model proberen wij voorspelbaar en consequent te zijn, maar ook op een milde en neutrale manier om te gaan met ongewenst gedrag en conflictsituaties op school. Daarnaast willen we met dit model uit de machtsstrijd en 'straf' blijven en juist mogelijkheden en ruimte creëren voor contactherstel waarna het lesprogramma zo snel mogelijk weer vervolgd kan worden. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de leerling gelijk in stap 3 beland. Stap 4 volgt zo nodig op stap 3, maar kan ook direct worden ingezet als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer het lesprogramma kan volgen. Bij stap 4 heeft de leerling tot 16.00 uur een verlengde schooldag. Na stap 1, 2 of 3 is er bij het klaslokaal een contactherstelmoment met de betreffende docent waarna de leerling weer instroomt binnen het lesprogramma. Bij stap 4 kan de leerling de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de betreffende docent. Ouders worden door docent op de hoogte gebracht. Een nieuwe schooldag is altijd weer een nieuwe kans. De mentor maakt de inschatting of het gemiste schoolwerk ingehaald moet worden en maakt hierover afspraken met de leerling en ouder(s)/verzorger(s).

Time-out stappenplan

Pedagogisch handelen docent	
Stap 1	De leerling krijgt een schakelmoment in de klas - 10 minuten -
Pedagogisch handelen docent	
Stap 2	De leerling krijgt een time-out buiten de klas (dat kan op de gang zijn of bij een collega) - Voor een bepaalde tijd
Pedagogisch handelen docent	
Stap 3	De leerling krijgt een time-out met schoolwerk in de time out ruimte - Eén of meerdere uren -
Pedagogisch handelen docent	
Stap 4	De leerling krijgt een time-out voor de rest van de dag in de time-out ruimte. Diezelfde dag volgt een verlengde schooldag in de klas. Er wordt contact opgenomen met ouder(s) /verzorger(s) Morgen weer een nieuwe kans na een herstelgesprek met de persoon die de Time-Out heeft gegeven. - Eén verlengde schooldag -

Pedagogisch handelen docent

In de basis gebruikt de docent, naast het stappenmodel, natuurlijk zijn/haar eigen pedagogisch inzicht, handelen en gezond verstand bij ongewenst gedrag van de leerlingen. De docent stelt duidelijke regels en grenzen en heeft samen met de leerlingen klassenafspraken gemaakt waar eenieder zich aan dient te houden. De docent biedt tussen de stappen, in contact met de leerling, de leerling steeds de mogelijkheid om zijn/haar gedrag aan te passen en geeft hierbij de leerling de tijd om te schakelen of aan een verzoek te voldoen.

Stap 1

- Het lukt de leerling niet om in de reguliere lessituatie te schakelen en het ongewenste gedrag aan te passen. De docent geeft de leerling stap 1. Hierbij benoemt de docent kort waarom de leerling een time-out krijgt door middel van een beschrijving van het ongewenste gedrag en vertelt daarna concreet welk gedrag gewenst is.
- De time-out is bedoeld als moment waarop de leerling even gezien en gehoord wordt. Er is begrip voor de frustratie zonder een oordeel te vellen of oplossingen aan te dragen.
- In een contactherstelmoment versterkt de docent het gewenste gedrag van dat moment positief (Bijv. *"Fijn dat je weer verder kan met de les!"*). Daarna worden nieuwe afspraken gemaakt en positieve verwachtingen benoemd.

Stap 2

- Wanneer de leerling volhardt of vervalt in het ongewenste gedrag gaat de docent zo nodig over op de toepassing van stap 2. De docent benoemt neutraal waarom de leerling een time-out (op de gang /bij een andere collega) krijgt en vertelt daarna concreet welk gedrag gewenst is.
- De leerling neemt plaats op de afgesproken plek. Na tien minuten geeft de docent een seintje dat de leerling weer terug naar de klas kan. Indien nodig wordt de hersteltijd verlengd.
- Bij terugkeer in de klas wordt er niet meer gesproken over hetgeen gebeurd is, maar versterkt de docent het gewenste gedrag van dat moment positief (*"Fijn dat je weer terug bent!"*).

Stap 3

- Wanneer de leerling na stap 2 toch weer vervalt in ongewenst gedrag wordt door de docent stap 3 ingezet. Bij stap 3 moet de leerling naar de time-outruimte gaan. De docent neemt zelf contact op met de time-outmedewerker op locatie en stemt met hem/haar af of de leerling zelfstandig naar de time-out ruimte kan gaan, of dat hij/zij gehaald moet worden. De leerling (krijgt van de docent schoolwerk of een andere duidelijke opdracht mee) en gaat voor bepaalde tijd naar de time-out ruimte om te schakelen in gedrag. Na een neutraal contactherstelmoment met de docent kan de leerling het lesprogramma weer vervolgen.

Stap 4

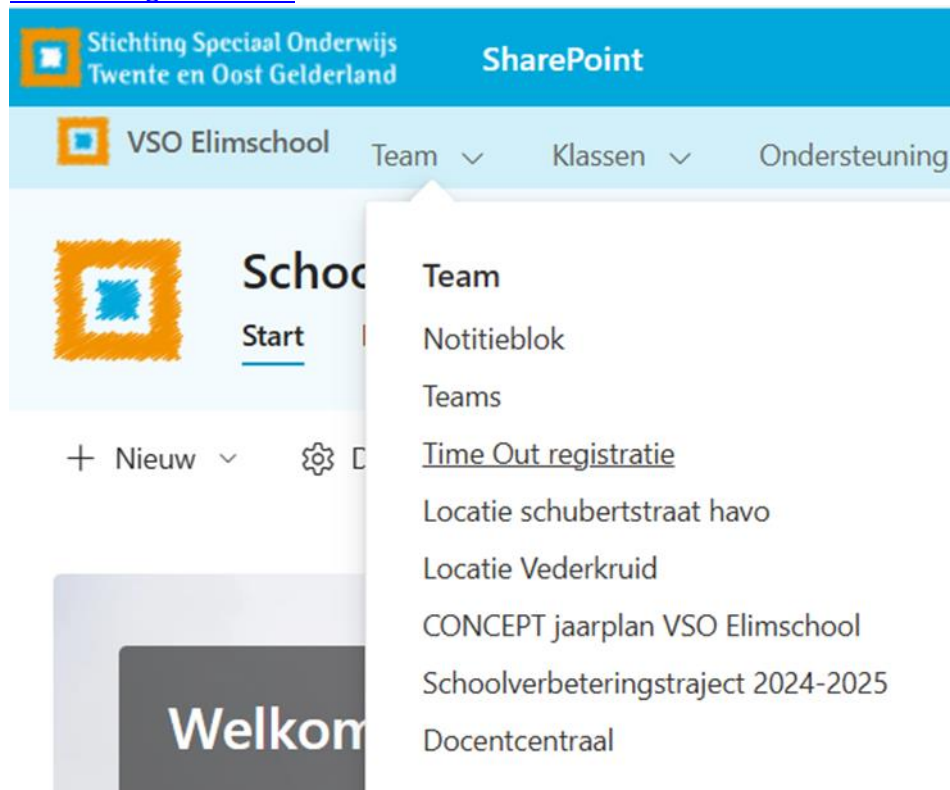
- Stap 4 volgt op stap 3 *of wordt direct ingezet* als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer zijn/haar lesprogramma kan volgen. Op het moment dat Stap 4 wordt ingezet worden ouders ingelicht dat een verlengde schooldag wordt ingezet.
- Na schooltijd krijgt de leerling een verlengde schooldag tot 14.00 uur (woensdag) of tot 16.00 uur (overige dagen). De leerling gaat terug naar de docent die stap 4 heeft ingezet. Deze docent bepaalt welke werkzaamheden de leerling gaat doen tijdens de verlengde schooldag. Na schooltijd zal de docent de contacten met ouders/verzorger(s) verzorgen.
- De leerling kan de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de docent. Dit gesprek is aan het einde van de verlengde schooldag (na 14.00 uur op woensdag of 16.00 uur op de overige schooldagen) op de dag van de stap 4. Wanneer dit niet mogelijk is zal het gesprek de volgende ochtend vóór schooltijd plaatsvinden.
- Bij uitzonderlijke incidenten wordt besloten dat de leerling naar huis gestuurd wordt. Hiermee wordt de leerling overgedragen aan de ouder(s)/verzorger(s). Zie ook 'Einde schooldag' op pagina 5.

Registreren

Alle ingezette stappen (vanaf stap 3) worden door de betrokken docent per leerling inhoudelijk geregistreerd

in het format Time-out registratie op SharePoint.

[time-out registratie.xlsx](#)

Deze registratie is gericht op de inhoud van het incident en het bijhouden van gegevens en ervaringen rondom het sociaal emotioneel functioneren van elke individuele leerling binnen school. Deze registratie is erop gericht om per locatie, lesuur, klas, docent en leerling inzichtelijk te maken wanneer een time-out is ingezet. Deze informatie analyseren we ten behoeve van de ontwikkeling en verbetering van de inhoud van veiligheidsbeleid.

Regels en afspraken die gelden voor de time-out ruimte en de medewerkers die er op dat moment zitten

In de time-out ruimte staat de medewerkerscomputer altijd aan met het time-out registratieformulier ervoor. Als er een leerling binnenkomt, wordt zijn of haar naam zo snel als mogelijk, in het bestand getypt in de kleur rood door de time-out medewerker. Op deze manier weet de mentor dat er nog een melding uitgewerkt dient te worden in dit formulier als dit nog niet gedaan is. Op deze manier kan er goed worden bijgehouden hoe vaak een leerling in de time-out ruimte is geweest. Als de mentor de melding heeft afgehandeld in het registratieformulier, verandert hij/zij de naam van de leerling weer van rood naar zwart. De medewerker die in de time-out ruimte werkzaam is, houdt de time-out mobiele telefoon (nr. 06-82669139) bij zich, zodat time-out altijd bereikbaar is. Deze mobiel dient alleen gebruikt te worden voor time-out gerelateerde zaken.

Het is niet de bedoeling dat een leerling onbeperkt naar de time-out gestuurd wordt. Als een leerling al twee keer op één dag in de time-out is geweest, dan geldt voor de leerling dat hij/zij bij een derde keer op diezelfde dag niet meer teruggaat naar de klas. De ouders/verzorgers van deze leerling worden telefonisch op de hoogte gebracht door de mentor of time-out medewerker dat hun zoon/dochter de rest van de dag in de time-out ruimte zal moeten werken. Als de leerling dit niet kan volgens onderstaande geldende regels, dan zullen ouders/verzorgers nogmaals telefonisch op de hoogte worden gebracht dat er nu wordt overgegaan op een verlengde schooldag. Directie (of iemand die in naam van de directie deze maatregel mag inzetten) kan ook besluiten om een andere of aanvullende maatregel te nemen. In uitzonderlijke situaties kan er worden overgegaan op specifieke maatregelen die door de directie besloten worden.

Dé drie basisregels voor de time-out ruimte;

- je gaat rustig op de aangewezen plek zitten.
- je volgt de instructies van de time-out medewerker op.
- je focust je alleen op jezelf

Wat kunnen leerlingen doen in de time-out?

De time-out dient ervoor om een leerling de mogelijkheid te bieden om te schakelen zodat de leerling zo snel als mogelijk weer kan aansluiten in de reguliere lessen. Om te kunnen schakelen hebben verschillende leerlingen verschillende zaken nodig om de gewenste schakeling te kunnen maken. Er zullen leerlingen zijn die rustig met hun schoolzaken aan het werk kunnen in de time-out ruimte. Er moeten echter ook alternatieve mogelijkheden zijn zoals o.a.; lezen (bv strips of leesboeken), puzzelen, tekenen/kleuren, etc. Ook niks doen is een mogelijkheid, mits de leerling zich aan de time-out basisregels houdt.

Een leerling gebruikt in de in de time-out ruimte alleen een computer wanneer dit voor een schoolopdracht is door de mentor als opdracht is opgegeven. Computer(spelltjes) worden niet ingezet in de time-out ruimte om te ontladen.

Individuele afspraken

Het stappenmodel wordt in principe voor elke leerling gehanteerd. Wanneer in de praktijk of op grond van het dossier blijkt dat dit model voor een leerling niet passend is, worden er specifieke individuele afspraken gemaakt (in overleg met de ouders/ verzorger(s), eventueel met de behandelaar en mentordocent) over het wel of niet inzetten van bepaalde stappen. Dit gebeurt in de vorm van een individueel gedragscontract. Dit wordt besproken met de leerling, ouders/ verzorgers, gedragswetenschapper en de mentor. Het contract moet ondertekend zijn door directie, leerling en mentor.

Einde schooldag

Bij geweld ten opzichte van medewerkers, middelen misbruik, ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag en andere extreme gevaarlijke/onveilige situaties wordt de leerling uitgesloten van het reguliere lesprogramma. Op de dag van het voorval wordt er vanuit coördinatoren of directie contact opgenomen met ouders/ verzorger(s) en dient de leerling opgehaald te worden. De volgende dag heeft de leerling een time-out thuis. Na een herstelgesprek op school met ouder(s)/verzorger(s), leerling, docent en directie (of iemand die in naam van de directie erbij zit) is de leerling weer welkom in de klas. Bij herhaling kan het protocol schorsing en verwijdering van SOTOG in werking worden gesteld. Dit besluit ligt bij het CvB.

Verschillende vormen van gedrag waarbij het stappenmodel van toepassing kan zijn:

Onderstaande tabel is ter indicatie en zal nooit volledig zijn.

<i>Gedrag</i>	4 Stappenmodel van toepassing
Het verloop van de les verstoren, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Niet opletten, rumoer maken - Met kleine voorwerpen gooien - Anderen plagen, schelden, beledigen, pesten - Onnodige geluiden maken 	
Niet aanvaarden van gezag, bv: <ul style="list-style-type: none"> - Geen toestemming vragen om bepaalde dingen te doen - Opdrachten weigeren uit te voeren - Tegenspreken - Kwetsende opmerkingen maken tegen de docent 	
Niet voldoen aan de basishouding om les te <u>willen</u> volgen, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Ongemotiveerde houding aannemen - Geen interesse tonen voor de leerstof - Weigeren deel te nemen aan de les 	
Niet voldoen aan de basishouding om les te <u>kunnen</u> volgen, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Niet stil kunnen zitten - Persoonlijke problemen/spanningen - Angst, zenuwen en/of onrust 	Einde schooldag Directie/coördinator neemt besluit en bepaalt duur van time-out
De leerling vormt een bedreiging voor de <u>materiële veiligheid</u> (intensiteit hoog), bv: <ul style="list-style-type: none"> - Forse beschadiging of vernieling van persoonlijke en schooleigendommen - Diefstal - Blinde woede - Agressie gericht op de omgeving (bijv. deur) 	
De leerling vormt een bedreiging voor de <u>fysieke veiligheid</u> (intensiteit hoog) bv: <ul style="list-style-type: none"> - Seksueel grensoverschrijdend gedrag - Fysiek geweld, wapengebruik, dreigen, gijzelen. - Gebruik van verboden middelen - Lijdelijk verzet, zelfverwonding, suïcidaal gedrag 	

